

2021. AASTA ARUANDE KOKKUVÕTE

<https://eiopa.europa.eu/>

eiopa

European Insurance and
Occupational Pensions Authority

Cover photo: © AdobeStock; pages 6 and 7: © EIOPA; all other pictures: © AdobeStock

PDF ISBN 978-92-9473-460-0 doi:10.2854/83094 EI-07-22-779-ET-N

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab internetist Euroopa serverist (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2022

© EIOPA, 2022

Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

PETRA HIELKEMA

EESISTUJA EESSÕNA

Mul on hea meel esitleda teile ülevaadet EIOPA 2021. aasta tegevustest.

2021. aastal olid taas esiplaanil pandeemia ning sellega seoses vaktsineerimine ja viirusvariantide esiletõus, millest esimene oli teretulnud, teine mitte. Kindlustus- ja tööandjapensionide sektor on pandeemiaga suhteliselt hästi toime tulnud, mistõttu keskenduti 2021. aastal nii taastumise toetamisele kui ka kriisi püsijõude, eelkõige inflatsiooni jälgimisele.

Tarbijakaitse on EIOPA prioriteet ning selles valdkonnas reageeris EIOPA teatud investeerimisriskiga toodetega seotud probleemidele, luues kulutõhususe käsitlemise raamistiku. Paljude hoiustajate jaoks võivad investeerimisriskiga tooted mängida olulist rolli ning see raamistik aitab tagada, et toodete arendamisel, turustamisel ja müümisel peetakse silmas tarbijate vajadusi ja tarbijatel on juurdepääs asjakohasele nõustamisele ja teabele, et aidata neil teha toodete ostmisel teadlikke otsuseid.

EIOPA kasutas oma töövahendeid, et tegeleda koostöös riikide ametiasutustega valdkondadega, kus ilmsid piiriülese äritegevusega seotud puudujäägid. On saanud selgeks, et tarbijakahju vähendamiseks võib osutada vajalikuks EIOPA-le selles valdkonnas antud volituste läbivaatamine.

Pensionide valdkonnas tervitas EIOPA üleeuroopalist personaalset pensionitoodet (PEPP) käsitleva määruse jõustumist ning andis Euroopa Komisjonile kaks pensionidega seotud soovitusi, nimelt näidikutabelite ja jälgimissüsteemide kohta, astudes nii täiendavaid samme pensionilõhe kõrvaldamiseks.

Kestlik rahandus ja digiüleminek olid jätkuvalt kaks enim tähelepanu nõudnud valdkonda ja seda mitte ainult EIOPA, vaid ka riikide ametiasutuste jaoks ning kindlustus- ja tööand-japensionide sektoris. Neis valdkondades keskendus EIOPA jätkuvalt sektorite ja järelevalveasutuste toetamisele rohe- ja digimajandusele üleminekuga toimetulekul.

Kuivõrd eesmärgipärane reguleerimine on tõhusa järelevalve alus, võttis EIOPA üldiselt positiivselt vastu Euroopa Komisjoni ettepanekud Solventsus II läbivaatamise kohta ning toetab jätkuvalt läbivaatamisprotsessi.

Tulevik on endiselt ebakindel, eelkõige Venemaa Föderatsiooni provotseerimata ja põhjendamatu sõjalise agressiooni tõttu Ukraina vastu. EIOPA on solidaarne kõigi Euroopa institutsioonide ja Ukraina rahvaga. Kuigi sissetungi otsene mõju kindlustus- ja tööand-japensionide sektorile on väike, jälgib EIOPA tähelepanelikult olukorda, et selgitada välja selle mõju sektori stabiilsusele Euroopas. EIOPA jälgib samuti tähelepanelikult elukalliduse kiire tõusu mõju.

Oma ambitsioonikate volituste täitmiseks vajab EIOPA kvalifitseeritud ja osavaid töötajaid. Loodan täita oma rolli, edendades mitmekesist ja kaasavat organisatsiooni, mis võimaldab kõigil töötajatel täielikult kasutada oma potentsiaali. Nii saame organisatsioonina ka edaspidi toetada sektorit, et seda tulevikuks paremini ette valmistada.

Isiklikust kogemusest rääkides võtsid mind 2021. aasta septembris eesistujaametis vastu pühendunud, asjatundlikud ja entusiastlikud töötajad, kes muutsid mu esimesed tööpäevad lihtsamaks. Hindan väga ka oma kolleegide toetust juhatuses ja Euroopa järelevalveasutustes ning ootan huviga tulevast head koostööd ja ühiseid edusamme.

Olen eriti tänulik Gabriel Bernardinole, kelle volitused eesistujana lõppesid 28. veebruaril 2021. Oma ametiajal seadis ta EIOPA Euroopas kindlustuse ja pensionide järelevalve valdkonna keskmesse. Loodan jätkata tema tööd, tuginedes tema saavutustele. Samuti tänan Peter Braumüllerit, et ta täitis suurepäraselt oma rolli eesistuja asetäitjana ja juhtis organisatsiooni pärast Gabrieli lahkumist.

Kindlustus- ja tööandjapensionide valdkond etendab jätkuvalt olulist osa iga Euroopa kodaniku elus ning EIOPA täidab omakorda oma rolli kodanikke ja ühiskonda toetavate edukate sektorite edendamisel.

FAUSTO PARENTE

TEGEVDIREKTORI EESSÕNA

2021. aastat iseloomustas jätkuv ebakindlus. Alustasime aastat kodus töötades, pandeemia mõjutas endiselt meie strateegilisi eesmärke ja keskendusime jätkuvalt pandeemia mõjule kindlustus- ja pensionisektorile, püüdes säilitada stabiilsust ja toetada majanduse elavdamist.

EIOPA suutis täita aasta tööprogrammi ja ületas sealjuures enamike põhiliste tulemusnäitajate sihttasemeid.

Jätkasime tõhususe suurendamise strateegiaga, millel on neli osa:

- › ressursside planeerimine ja prioriseerimine;
- › andme- ja IT-strateegia ning digilahendused;
- › äriprotsesside läbivaatamine, teenuse optimeerimine ja jagatud teenuste kasutamine ning
- › integreeritud talendijuhtimine.

EIOPA kasvas organisatsioonina ja suurendas töötajaskonda, nii et 2021. aasta lõpuks oli organisatsioonis kokku 193 töötajat (sh lähetatud riiklikud eksperdid, eelmise aasta lõpus oli meil 185 töötajat). Lisaks suurenes veelgi põhitegevusega tegelevate töötajate osakaal.

Amet kasutas kogu aasta jooksul ressursse tõhusalt ja vastutustundlikult. 2019. aasta tegevuseelarve oli 32,9 miljonit eurot ning aasta jooksul oli kulukohustuste täitmise määr 99,44% ja maksete määr 81,18%.

EIOPA on võtnud endale kohustuse parandada oma keskkonnatoimet ja vähendada oma tegevuse mõju keskkonnale. 2021. aastal tegelesime ELi keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemi (EMAS) juurutamisega. Käesolev aruanne sisaldab keskkonnajuhtimist käsitlevat avaldust.

COVID-19 pandeemiast tingitud olude tõttu töötasid töötajad taas suure osa aastast kodus. See oli võimalik tänu IT-lahendustele ja töötajatele antud vahenditele. Sellest hoolimata jätkasime töökeskkonna kohandamist hübriidkeskkonnaks ja investeerimist tehnoloogiasse, et võimaldada sujuvat tööd, ning kutsusime kolleegid tagasi tööruumidesse, esialgu vabatahtlikkuse alusel. Kolleegide tervis ja ohutus on olnud prioriteet ning füüsilise distantsi nõue on püsinud ka 2022. aastal.

Kuigi kodukontorite lähenemisviis kajastab pandeemia jätkuvat mõju, oli see ka märk hübriid töö üldisest normaliseerumisest. Kuna pandeemiaoht on vähenenud, oleme jätkanud töötajate kutsumist tagasi kontorisse teatud päevadel nädalas. Samas teame, et selleks, et olla tööandjana jätkuvalt atraktiivne ja tagada oma eesmärkide saavutamiseks vajalik kvalifitseeritud personal, peame pöörama erilist tähelepanu töötingimustele, eelkõige hübriid töö korraldusele.

Nagu varasematel aastatel, oli meile kasulik tihe koostöö kolleegidega riiklikest pädevatest asutustest ning viljakad suhted meie juhatuse ja järelevalvenõukogu liikmetega.

Et luua oma tegevusele teadlikum alus, oleme jätkuvalt küsinud teavet mitmesugustelt sidusrühmadelt, eelkõige sidusrühmakogude, konsultatsioonide ja ürituste kaudu.

Sellega seoses tahan avaldada isiklikku tänu meie endisele eesistujale Gabriel Bernardinole, kes juhtis organisatsiooni kümme aastat, ja Peter Braumüllerile, kes toetas organisatsiooni eesistuja asetäitjana üleminekuperioodil enne Petra Hielkema ametisse asumist.

Samuti soovin tänada töötajaid, meie järelevalvenõukogu liikmeid ja kolleege teistest Euroopa järelevalveasutustest ja ELi asutustest raske töö, pühendumuse ja viljaka koostöö eest. Koos töötades avaldame ka tulevikus mõju inimeste elule, ettevõtete käekäigule ja majandusele kogu Euroopas.

KOKKUVÕTE

EIOPA-l oli 2021. aastal jätkuvalt oluline roll kindlustuse ja pensionide järelevalves Euroopas, asutus tegi tihedat koostööd järelevalveasutuste, Euroopa institutsioonide ja muude sidusrühmadega, et täita oma tööprogrammis seatud strateegilised eesmärgid.

2021. aastat mõjutas endiselt COVID-19 pandeemia ning seda peegeldasid ka EIOPA põhitegevus ja EIOPA töötajatele, külastajatele ja juhatuse liikmetele kehtestatud korralduslikud meetmed. EIOPA viis 2021. aastal ellu töörohke aasta tööprogrammi, mis sisaldas ka 2020. aastal COVID-19 mõju tõttu tahaplaanile jäänud ülesandeid.

2021. aasta septembris sai Petra Hielkema viieaastaseks ametiajaks EIOPA eesistujaks.

ÄRITEGEVUSE JÄRELEVALVE JA REGULEERIMISE EDENDAMINE

EIOPA on oma määрусega volitatud võtma juhtrolli läbiipaistvuse, lihtsuse ja õigluse edendamisel kogu siseturul. Selle saavutamiseks on hädavajalik tugeva õigusraamistiku loomine. Selleks on EIOPA koos teiste Euroopa järelevalveasutustega välja töötanud tehnilised standardid, mille eesmärk on järgmine:

võidelda finantstoodete rohepesu vastu, määrustes jät-kusuutlikkust käsitleva teabe avalikustamise määruste ja taksonoomiamääruste kohaselt kindlaks viisi, kuidas finantssektori ettevõtjad avaldavad teabe oma investee-rimisotsuste mõjust kestlikkusteguritele, ja viisi, kuidas kestlikkusteavet avaldatakse lõppinvestoritele esitatavas tooteteabes;

muuta kombineeritud või kindlustuspõhiste jaeinvestee-ristoodete põhiteabedokument huvipakkumaks ja kät-tesaadavamaks, tehes sihipäraseid täiustusi, et lahendada mitmeid olulised regulatiivprobleemid, mis on kindlaks tehtud seoses investoritele esitatava põhiteabe sisuga.

Aasta jooksul tõhustas EIOPA märkimisväärselt oma tööd äritegevuse järelevalve valdkonnas, kasutades oma õigust sekkuda finantstootedesse ning mitmesuguseid järelevalvehandmeid; see hõlmas jätkuvalt tarbijasuundu-

muste jälgimist ja turujärelevalvet, eelkõige esilekerkivate suundumuste jälgimist, samuti aktiivset koostööd riiklike pädevate asutuste ja kolmandate riikide osalistega ning nende külastamist. 2021. aastal korraldas EIOPA ka konsultatsiooni Euroopa investeerimisriskiga toodete turu kulutõhususe riski käsitleva raamistiku kohta ja avaldas selle tulemused.

EIOPA jätkas tööd tarbijatele märkimisväärselt kahju tekitanud piiriüleste juhtumitega, luues selleks piiriülese koostöö platvormid, ning kasutas omaolemasolevaid vahendeid, et koordineerida liikmesriikide pädevate asu-tuste asjakohaseid järelevalvemeetmeid. EIOPA andis 2021. aasta keskel ühele riiklikule pädevale asutusele in-dividuaalse soovitusel võtta järelevalvemeetmeid ette-võtja suhtes, kes tegeleb piiriülese äritegevusega mitmes liikmesriigis. 2021. aasta teisel poolel jõudis EIOPA järe-l-dusele, et seda soovitusel ei järgitud. See juhtum näitab muu hulgas, et suureneb risk, et piiriülene äritegevus võib muutuda tarbijatele probleemiks, kui päritoluriigi või vas-tuvõtva riigi järelevalve ei ole tõhus ega nõuetekohaselt koordineeritud. Samuti toob see esile EIOPA vastavate vahendite piiratus. Lisaks sai EIOPA esimese taotluse algatada uurimine seoses teatud probleemidega, mis on seotud kindlustusgrupi järelevalvega konkreetses liikmes-riigis. See uurimine on veel pooleli.

KVALITEETSE USALDATAVUSNÕUETE TÄITMISE JÄRELEVALVE SUUNAS LIIKUMISE JUHTIMINE

EIOPA tegevuses on kesksel kohal Euroopa ühise järele-valvekäsituse saavutamine. 2021. aastal avaldas EIOPA järelevalveasutuste sõltumatuse kriteeriumid, mis on jä-relevalveprotsessi legitiimsuse ja usaldusväärsuse jaoks otsustava tähtsusega. EIOPA avaldas mitu vahendit jä-relevalvealase ühtsuse tagamiseks sellistes valdkonda-des nagu riskimaandamismeetodite, järelevalvetavade ja ootuste kasutamine solventsuskapitalinõude või oma riskide ja maksevõime hindamise rikkumise korral CO-VID-19 kontekstis. EIOPA avaldas taas mitu aruannet seoses Solventsus II eri aspektidega ning tegi ettepane-

kuid üldsusele avalikustatavate ja järelevalvedokumentide aruandlusnõuete muutmiseks. Lisaks avaldas EIOPA 2021. aastal aruande EIOPA ettepaneku kohta, mis käsitleb pankadevahelistelt laenuintressimääradelt ülemineku rakendamist, et suurendada finantssektori võrdlusaluste stabiilsust ja usaldusvärsust.

EIOPA täitis jätkuvalt oma olulist rahvusvahelist rolli Rahvusvahelise Kindlustusjärelevalve Assotsiatsiooni (IAIS) raames ning suhtles korrapäraselt peamiste kolmandate riikidega.

Seoses pensionidega esitas EIOPA arvamused määratud sissemaksetega pensionide riskijuhtimise ning tööandja kogumispensionide asutuste kulude ja tasude kohta ning andis Euroopa Komisjonile nõu pensionide jälgimise teevuste ja näidikutabelite kohta.

EIOPA jätkas 2021. aastal BI 2.0 programmiga, mis muudab asutuse digitaalseks, kasutajakeskseks ja andmepõhiseks organisatsiooniks (ka reguleerija ja vahendajana), kes esitab riiklikele pädevatele asutustele asjakohaseid andmeanalüüse ja aruandeid. EIOPA jätkas oma äriteabe ja andmeanalüüsi raamistiku parandamist, kasutades ära uute tehnoloogiliste vahendite arengut ja nende pakutavaid võimalusi ning jagades EIOPA ja liikmesriikide pädevate asutuste vahel teadmisi ja kogemusi.

EIOPA eesmärki tagada kõrgetasemeline, tõhus ja järjepidev järelevalve kogu Euroopas ning seeläbi kindlustusvõtjate ja soodustatud isikute kaitse ühesugusel tasemel kõigis riikides edendati järelevalve käsiraamatu täiustamise ja järelevalveasutuste koolitamise kaudu. Lisaks teostas EIOPA vastastikuse eksperdihindamise tegevuse edasiandmise kohta ja viis läbi põhifunktsioonidega seotud vastastikuse eksperdihindamise järelkontrolli.

EIOPA jätkas koostööd riikide järelevalveasutustega võrdsete tingimuste edendamiseks, osaledes järelevalvekolleegiumides, kohapealsetes kontrollides, koostööplatvormides ja kahepoolsetes suhetes, pakkudes tehnilist abi ja koolitusi ning andes soovitusi. Sisemudelite kasutamise valdkonnas viis EIOPA läbi võrdlevad uuringud, mis käsitlesid sisemudelitega seotud prioriteetseid valdkondi, sh avalikke aruandeid.

KINDLUSTUS- JA TÖÖANDJAPENSIONISEKTORI FINANTSSTABIILSUSE TUGEVDAMINE

EIOPA jätkas selliste suundumuste ning võimalike riskide ja puuduste tuvastamist, millel võib olla kahjulik mõju kogu Euroopa pensioni- ja kindlustussektorile. Selle tegevuse raames avaldas EIOPA kogu aasta jooksul kindlustus- ja tööandjapensionide statistikat, sh kvartalipõhised riskinäidikud ning poolaastapõhised finantsstabiilsuse aruanded. Lisaks töötas EIOPA välja Euroopa süsteemse riski hindamise raamistiku, et võimaldada asutusel ja selle liikmetel töötada välja oma seisukoht Euroopa kindlustusturu suundumuste ja arengute ning võimaliku süsteemse riski kohta ning abistada neid Rahvusvahelise Kindlustusjärelevalve Assotsiatsiooni (IAIS) ühisarutelude ettevalmistamisel.

2021. aastal viis EIOPA läbi ka stressitesti, mis keskendus pikaajalisele COVID-19 stsenaariumile madalama intressimääraga keskkonnas. Hoolimata COVID-19 pandeemia rasketest majanduslikest ja rahalistest tagajärgedest oli Euroopa kindlustussektori kapitalisatsioon stressitesti alguses väga heal tasemel. See tugev puhver võimaldas osalejatel negatiivse stsenaariumiga kaasneva šokiga toime tulla. Tulemused näitasid ka, et sektori peamised nõrgad kohad tulenevad turušokkidest ning et kindlustussektori käsutuses on vahendid negatiivsete turu- ja majandustagajärgedega toimetulekuks. Osaliselt aitasid ka pikaajalised tagatismeetmed toime tulla raskete, kuid tõenäoliste šokkidega. Siiski näitas stressitest, et osa turust sõltub endiselt suurel määral üleminekumeetmetest. Osalejate likviidsuspositsioonidega seoses ei tulnud esile nõrku külgi.

VALDKONNAÜLESED TEEMAD

EIOPA jätkas tööd kestliku rahanduse valdkonnas. EIOPA töö käsitles peamisi kliimamuutustega seotud riske kindlustussektoris ning kindlustusandjaid julgustati jätkuvalt täitma oma rolli kliimamuutuste leevendamise ja nendega

kohanemise võimaldamisel. EIOPA pööras suurt tähelepanu kindlustuskaitse lõhele, mis mõõdab kindlustuskatte ja võimaliku majandusliku kahju vahet. EIOPA tegi ettepaneku metodoloogiliste sammude kohta, mis toetavad vajadust korrapäraselt ümberhinnata ja -kalibreerida Solventsus II standardvalemi looduskatastroofiriski mooduli parameetreid. EIOPA ja Euroopa Keskpanga töötajad avaldasid EIOPA finantsstabiilsuse aruandes valdkondliku artikli, mis käsitleb kliimamuutusi, katastroofe ja kindlustuse makromajanduslikku kasu. Lisaks avaldas EIOPA dokumendi meetmetest, mille eesmärk on parandada äritegevuse katkemise riski kindlustatavust pandeemia valguses, ja esitas Euroopa Komisjonile oma tehnilise nõuande taksonoomiamääruse kohaste põhiliste tulemusnäitajate kohta. EIOPA toetas üldjoontes Euroopa Komisjoni kestliku rahanduse tegevuskava.

EIOPA jälgib jätkuvalt tähelepanelikult üha laienevat andmete ja digitaliseerimise kasutamist, et leida viise, kuidas paremini kaitsta tarbijaid, ilma et see takistaks innovatsiooni. Seoses digitaalse tegevuskerksusega võttis EIOPA vastu info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) turbe ja juhtimise suunised ning rakendas neid. Asutus keskendus ka digitaalset tegevuskerksust käsitleva seadusandliku ettepaneku jaoks vajaliku tehnilise töö ettevalmistamisele. EIOPA avaldas oma digiülemineku strateegia, et tagada süstemaatiline, tasakaalustatud ja terviklik lähenemisviis

Euroopa kindlustus- ja pensioniturgude ja nende järelevalve käimasoleva tehnoloogilise ümberkujundamise suhtes. Koos teiste Euroopa järelevalveasutustega koostati lõpparuannet, et vastata Euroopa Komisjoni konsultatsioonitaotlusele digirahanduse ja sellega seotud küsimuste kohta.

EIOPA jätkas koostööd kindlustuse digieetika valdkonna ekspertide nõuanderühmaga ning juhatas Euroopa innovatsioonisoodustajate foorumit (EFIF).

MANDAADI TÕHUS JA TULEMUSLIK TÄITMINE

EIOPA jätkas 2021. aastal COVID-19 pandeemiast tingitud pikaajalise kaugtöö kontekstis tegutsemist tõhusa ja tulemusliku organisatsioonina, otsides samas haldusprotsesside edasise täiustamise võimalusi. Mitmekesisuse ja kaasamise valdkonnas võttis EIOPA vastu mitmekesisuse ja kaasamise strateegia ning üksikasjaliku tegevuskava, mis toetab EIOPA visiooni olla usaldusväärne järelevalveasutus, kuid ei piirdu üksnes mittediskrimineerimise ja võrdõiguslikkuse eeskirjade järgimise tagamisega.

VÕTA ÜHENDUST ELIGA

Isiklikult

Kõikjal Euroopa Liidus on sadu Europe Directi teabekeskusi. Teile lähima keskuse aadressi leiate:

https://europa.eu/european-union/contact_et

Telefoni või e-postiga

Europe Direct on teenus, mis vastab Teie küsimustele Euroopa Liidu kohta. Teenusega saate ühendust võtta:

- helistades tasuta numbril: 00 800 6 7 8 9 10 11 (mõni operaator võib nende kõnede eest tasu võtta),
- helistades järgmisel tavanumbril: +32 22999696 või
- e-posti teel: https://europa.eu/european-union/contact_et

ELI KÄSITLEVA TEABE LEIDMINE

Veebis

Euroopa Liitu käsitlev teave on kõigis ELi ametlikes keeltes kättesaadav Euroopa veebisaidil:

https://europa.eu/european-union/index_et

ELi väljaanded

Tasuta ja tasulisi ELi väljaandeid saab alla laadida või tellida järgmisel aadressil:

<https://op.europa.eu/et/publications>

Suuremas koguses tasuta väljaannete saamiseks võtke ühendust talitusega Europe Direct või oma kohaliku teabekeskusega (vt https://europa.eu/european-union/contact_et).

ELi õigus ja seonduvad dokumendid

ELi käsitleva õigusasteabe, sealhulgas alates 1952. aastast kõigi ELi õigusaktide konsulteerimiseks kõigis ametlikes keeleversioonides vt EUR-Lex: <http://eur-lex.europa.eu>

ELi avatud andmed

ELi avatud andmete portaal (<http://data.europa.eu/euodp/et>) võimaldab juurdepääsu ELi andmekogudele.

Andmeid saab tasuta alla laadida ja taaskasutada nii ärilisel kui ka mitteärilisel eesmärgil.

**EUROPEAN INSURANCE AND
OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY**

Westhafenplatz 1,
60327 Frankfurt am Main, Germany

**Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus**